

Zadeva C-237/20**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

5. junij 2020

Predložitveno sodišče:

Hoge Raad der Nederlanden (Nizozemska)

Datum predložitvene odločbe:

29. maj 2020

Vložnica kasacijske pritožbe:

Federatie Nederlandse Vakbeweging

Nasprotni stranki v postopku s kasacijsko pritožbo:

Heiploeg Seafood International BV

Heitrans International BV

Predmet postopka v glavni stvari

V skladu z določbo nacionalnega prava za izvajanje člena 5(1) Direktive 2001/23 pravice in obveznosti, ki za delodajalca izhajajo iz pogodbe o zaposlitvi, v primeru prenosa podjetja po stečaju ne preidejo po zakonu na pridobitelja. V postopku v glavni stvari je sporno, ali izjema velja, tudi če je prenos podjetja, ki je razglašeno za insolventno, pripravljen že pred razglasitvijo stečaja v okviru tako imenovanega postopka „*pre-pack*“ (o pojmu postopka *pre-pack* glej točki 2 in 3).

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Predlog za sprejetje predhodne odločbe, vložen na podlagi člena 267 PDEU, se nanaša na pripravo stečaja in postopek *pre-pack*. Sodišče Evropske unije (v nadaljevanju: Sodišče) je v okoliščinah, v katerih je bila izdana sodba z dne 22. junija 2017, *Federatie Nederlandse Vakvereniging in drugi* (C-126/16, EU:C:2017:489), razsodilo, da ta določba o izjemi iz člena 5(1) Direktive 2001/23

ne velja pri postopku *pre-pack*. Postavlja se vprašanje, ali je v okoliščinah obravnavane zadeve drugače in ali se ta določba vendarle uporabi.

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali je treba člen 5(1) Direktive 2001/23/ES razlagati tako, da je zahteva, da je „stečajni ali podoben postopek začet z namenom likvidacije premoženja odsvojitelja“, izpolnjena, če

(i) je stečaj odsvojitelja neizogiben in je odsvojitelj torej dejansko insolventen,

(ii) je na podlagi nizozemskega prava cilj stečajnega postopka doseči kar največji možni iztržek za vse upnike prek likvidacije dolžnikovega premoženja, in

(iii) se v tako imenovanem postopku *pre-pack* pred razglasitvijo stečaja pripravi prenos (dela) podjetja, izpelje pa se šele po razglasitvi stečaja, pri čemer

(iv) morajo predvidenega upravitelja, ki ga imenuje rechtbank (sodišče), pred razglasitvijo stečaja voditi interesi vseh upnikov ter interesi družbe, kot je interes ohranitve delovnih mest, to pa mora nadzorovati predvideni stečajni sodnik, ki ga prav tako imenuje rechtbank (sodišče),

(v) in je cilj postopka *pre-pack*, da se v stečajnem postopku, ki sledi, omogoči način likvidacije, pri kateri se premoženje (ali njegov del) odsvojitelju pripadajočega delujočega podjetja („going concern“) proda, tako da se doseže kar največji možni iztržek za vse upnike in se ohrani kar največ delovnih mest, ter

(vi) ureditev postopka zagotavlja, da je ta cilj dejansko vodilni cilj?

2. Ali je treba člen 5(1) Direktive razlagati tako, da je zahteva, da „se stečajni ali podoben postopek vodi pod nadzorom pristojnega organa oblasti“, izpolnjena, če je prenos (dela) podjetja pripravljen v postopku *pre-pack* pred razglasitvijo stečaja, izpeljan pa po razglasitvi stečaja,

(i) če ga pred razglasitvijo stečaja nadzorujeta predvideni upravitelj in predvideni stečajni sodnik, ki ju imenuje rechtbank (sodišče), ki pa nimata zakonskih pooblastil,

(ii) če morajo predvidenega upravitelja na podlagi nizozemskega prava pred razglasitvijo stečaja voditi interesi vseh upnikov in drugi interesi družbe ter interes ohranitve delovnih mest, to pa mora nadzorovati predvideni stečajni sodnik,

(iii) če se naloge predvidenega upravitelja in predvidenega stečajnega sodnika ne razlikujejo od nalog upravitelja in stečajnega sodnika v stečajnem postopku,

(iv) če je sporazum, na podlagi katerega se podjetje prenese in ki je pripravljen v postopku *pre-pack*, sklenjen in izveden šele po tem, ko je razglašen stečaj,

(v) če lahko rechtbank (sodišče) pri razglasitvi stečaja za upravitelja ali stečajnega sodnika imenuje drugega kot predvidenega upravitelja ali predvidenega stečajnega sodnika, in

(vi) če za upravitelja in stečajnega sodnika veljajo iste zahteve glede objektivnosti in neodvisnosti kot za upravitelja in stečajnega sodnika v stečajnem postopku, pred katerim ni bil izveden postopek *pre-pack*, in sta ne glede na obseg svoje vpletenosti pred razglasitvijo stečaja na podlagi svoje zakonske naloge dolžna presoditi, ali je pred razglasitvijo stečaja pripravljeni prenos (dela) podjetja v interesu vseh upnikov, ter, če na to vprašanje odgovorita nikalno, dolžna odločiti, da ta prenos ne bo izveden, pri čemer sta še vedno pristojna, da iz drugih razlogov – na primer zato, ker drugi interesi družbe, kot je na primer interes delovnih mest, temu nasprotujejo – odločita, da pred razglasitvijo stečaja pripravljeni prenos (dela) podjetja ne bo izveden?

Navedene določbe prava Unije

Člen 5(1) Direktive Sveta 2001/23/ES z dne 12. marca 2001 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov

Navedene določbe nacionalnega prava

Členi 7:662, 7:663 in 7:666 Burgerlijk Wetboek (nizozemski civilni zakonik)

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Koncern Heiploeg (v nadaljevanju: stari Heiploeg), ki je deloval na področju veleprodaje rib, je bil sestavljen iz različnih podjetij. Potem ko je Evropska unija 27. novembra 2013 štirim podjetjem te skupine družb naložila globo v skupnem znesku 27.082.000 EUR, je neizogibno sledil stečaj. Po stečaju so velik del dejavnosti prevzela nekatera novoustanovljena podjetja, med njimi nasprotni stranki v postopku s kasacijsko pritožbo (Heiploeg Seafood International BV in Heitrans International BV, v nadaljevanju: novi Heiploeg). Znatno del osebja se je spet zaposlil, vendar pod manj ugodnimi delovnimi pogoji.

- 2 Prenos podjetij iz skupine Heiploeg je bil pripravljen v tako imenovanem postopku „*pre-pack*“. To je postopek, ki ni določen v zakonskih ali upravnih aktih, do katerega pride pred razglasitvijo stečaja dolžnika in s katerim se v okviru pogajanj z morebitnimi kupci pripravi prodaja podjetja, ki se razglasi za insolventno. Postopek *pre-pack* se razlikuje od drugih transakcij prodaje, pripravljenih pred razglasitvijo stečaja, po tem, da sodišče v postopku *pre-pack* določi „predvidenega upravitelja“ in „predvidenega stečajnega sodnika“. Njun položaj ni zakonsko urejen in zato tudi nimata zakonskih pooblastil. Vendar je namen ta, da v stečaju, ki se pozneje razglasi, prevzameta naloge upravitelja in stečajnega sodnika. Dejansko svoje naloge opravljata že pred stečajem, tako da lahko po stečaju zelo hitro pride do prenosa podjetja, da se dejavnost podjetja ne opravlja kar najkrajši čas in da se s tem zagotovi kar največji možni iztržek. Poleg tega to pomeni večjo možnost za ponovno zaposlitev osebja.
- 3 V skladu s sodno prakso Hoge Raad (nizozemsko vrhovno sodišče) morajo predvidenega upravitelja – tako kot pozneje upravitelja – voditi interesi vseh upnikov in mora pri tem tudi upoštevati interese družbe, vključno s pomenom ohranitve delovnih mest. Predvideni stečajni sodnik to nadzira enako, kot mora to početi po formalnem imenovanju. Po stečaju morata upravitelj in stečajni sodnik na podlagi zakonske ureditve celovito preveriti, ali je prenos, ki je bil pripravljen pred razglasitvijo stečaja, v interesu vseh upnikov. Če menita, da ni tako, morata odločiti, da se prenos ne more izvesti. Poleg tega sta upravičena, da kadar koli iz drugih razlogov odločita, da do prenosa, ki je bil pripravljen pred razglasitvijo stečaja, ne bo prišlo, na primer zaradi posledic za delovna mesta.
- 4 Stari Heiploeg je od trenutka, ko je bila naložena globa, preučeval možnost, ali je lahko uspešen postopek *pre-pack*. Najprej so bile stranke pozvane k predložitvi ponudbe, nato pa so se z enim od treh ponudnikov začela nadaljnja pogajanja. Šele nato je je rechtbank Noord-Nederland (sodišče pokrajine Noord-Nederland, Nizozemska) 16. januarja 2014 imenovalo predvidenega upravitelja in predvidenega stečajnega sodnika, da bi pripravila prenos podjetja. Nasprotni stranki v postopku s kasacijsko pritožbo sta bili 24. januarja 2014 vpisani v poslovni register s pogajalcema kot direktorjema. Dne 28. Januarja 2014 je sledil stečaj, ki je trajal zgolj pol dneva. Sredi naslednje noči je bil podpisan sporazum, s katerim se je opravil prenos starih podjetij in sta nasprotni stranki v postopku s kasacijsko pritožbo skoraj brez prekinitve lahko nadaljevali z opravljanjem dejavnosti.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 5 Vložnica kasacijske pritožbe postopku s kasacijsko pritožbo napada sodbo gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (pritožbeno sodišče v Arnhemu-Leeuwardnu, Nizozemska), da stari Heiploeg na podlagi nacionalne določbe za prenos člena 5(1) Direktive 2001/23 ni bil zavezan z delovnimi pogoji svojih delavcev, kot so veljali pred prenosom. To zadnjo določbo naj bi bilo mogoče uporabiti le, če gre, prvič, za stečajni postopek, drugič, za „postopek začel z namenom likvidacije

premoženja odsvojitelja“ in, tretjič, postopek, ki je „pod nadzorom pristojnega organa oblasti“. Vložnica kasacijske pritožbe meni, da zadnja pogoja v postopku *pre-pack* nista izpolnjena, ker pogajanja potekajo brez uradno imenovanega upravitelja, nato pa podjetje *de facto* nadaljuje poslovanje. Sodišče naj bi to že potrdilo v sodbi z dne 22. junija 2017, Federatie Nederlandse Vakvereniging in drugi (C-126/16, EU:C:2017:489).

Kratka predstavitev obrazložitve predloga

- 6 Prvi pogoj iz člena 5(1) Direktive 2001/23 v obravnavani zadevi ni sporen. Stranke se glede tega pogoja strinjajo, da je bil nad starim Heiploeg uveden stečajni postopek. Poleg tega je gerechtshof (pritožbeno sodišče) že razsodilo, da je bil stečaj neizogiben, kar v postopku s kasacijsko pritožbo velja kot dejstvo.
- 7 Glede pogoja iz člena 5(1) Direktive 2001/23, da mora iti za postopek, namenjen likvidaciji premoženja, predložitveno sodišče opozarja, da je bil postopek *pre-pack* v obravnavani zadevi namenjen temu, da bi se dosegel kar največji možni iztržek v korist vseh upnikov. Predvideni upravitelji so preučili, ali je to mogoče najbolje uresničiti tako, da se stari Heiploeg ne proda po delih, ampak da se poskrbi za prenos celotnega podjetja, katerega kontinuiteta je zagotovljena. Pri tem so tudi preučili, koliko delovnih mest je mogoče ohraniti. Delovanje predvidenih upraviteljev je bilo bistveno za ta prenos, ker podjetje tako dejavnosti ni opravljalo zgolj en dan. To je zvišalo iztržek.
- 8 V zvezi s pogojem, da mora likvidacija potekati pod nadzorom pristojnega organa oblasti, predložitveno sodišče ugotavlja, da je sodnik, ki je imenoval predvidene upravitelje in predvidenega stečajnega sodnika, poudaril, da jih morajo voditi interesi vseh upnikov. Za kontrolo je bilo treba podati utemeljitev v javnih poročilih. Če bi se izkazalo, da je bilo ravnanje v nasprotju s tem ciljem, lahko stečajno sodišče odloči, da imenuje druge upravitelje in drugega stečajnega sodnika. Iz dejstva, da se to ni zgodilo, je razvidno, da so bili interesi vseh upnikov prioriteta.
- 9 Poleg tega je bil prenos starega Heiploga sicer res pripravljen med postopkom *pre-pack*, vendar pogajanja ob razglasitvi stečaja še niso bila končana. To se je zgodilo šele noč za tem. Takrat je veljala za upravitelje in stečajnega sodnika, ki so bili medtem formalno imenovani, zakonska zahteva, da jih vodijo interesi vseh upnikov in so lahko na tej podlagi odločili, da se prenos ne izvede. Zato po mnenju predložitvenega sodišča v obravnavani zadevi potek zadev v postopku *pre-pack* pred razglasitvijo stečaja ni izničil nadzora s strani pristojnega organa oblasti.
- 10 Predložitveno sodišče poudarja, da je Sodišče v točki 50 sodbe Federatie Nederlandse Vakvereniging in drugi razsodilo „s pridržkom, da predložitveno sodišče to preveri“. Iz tega predložitveno sodišče sklepa, da mora v zadevi, ki mu je predložena, ugotoviti, ali gre za postopek *pre-pack*, kakršen je bil tisti iz sodbe Federatie Nederlandse Vakvereniging in drugi, ali pa za drugačen postopek *pre-*

pack, na katerega se tista sodba ne nanaša. Poleg tega meni, da navedbe v predložitveni odločbi o nizozemskem stečajnem pravu ter o cilju in ureditvi postopka *pre-pack* na splošno, Sodišču niso bile v polnem obsegu predložene v zadevi, v kateri je bila izdana sodba Federatie Nederlandse Vakvereniging in drugi, tako da Sodišče teh navedb ni moglo vključiti v presojo. Za vprašanje, ali se uporabi sodba Federatie Nederlandse Vakvereniging in drugi, je tudi pomembno, da v obravnavani zadevi pogajanja o prenosu starega podjetja niso potekala s podjetjem, ki je bilo z njim povezano. V zadevi, v kateri je bila izdana sodba Federatie Nederlandse Vakvereniging in drugi, pa je bilo tako. Iz teh razlogov lahko obstaja razumen dvom o tem, ali presoja Sodišča iz sodbe Federatie Nederlandse Vakvereniging in drugi velja tudi za zadevo, kot je obravnavana.

DELOVNI DOKUMENT